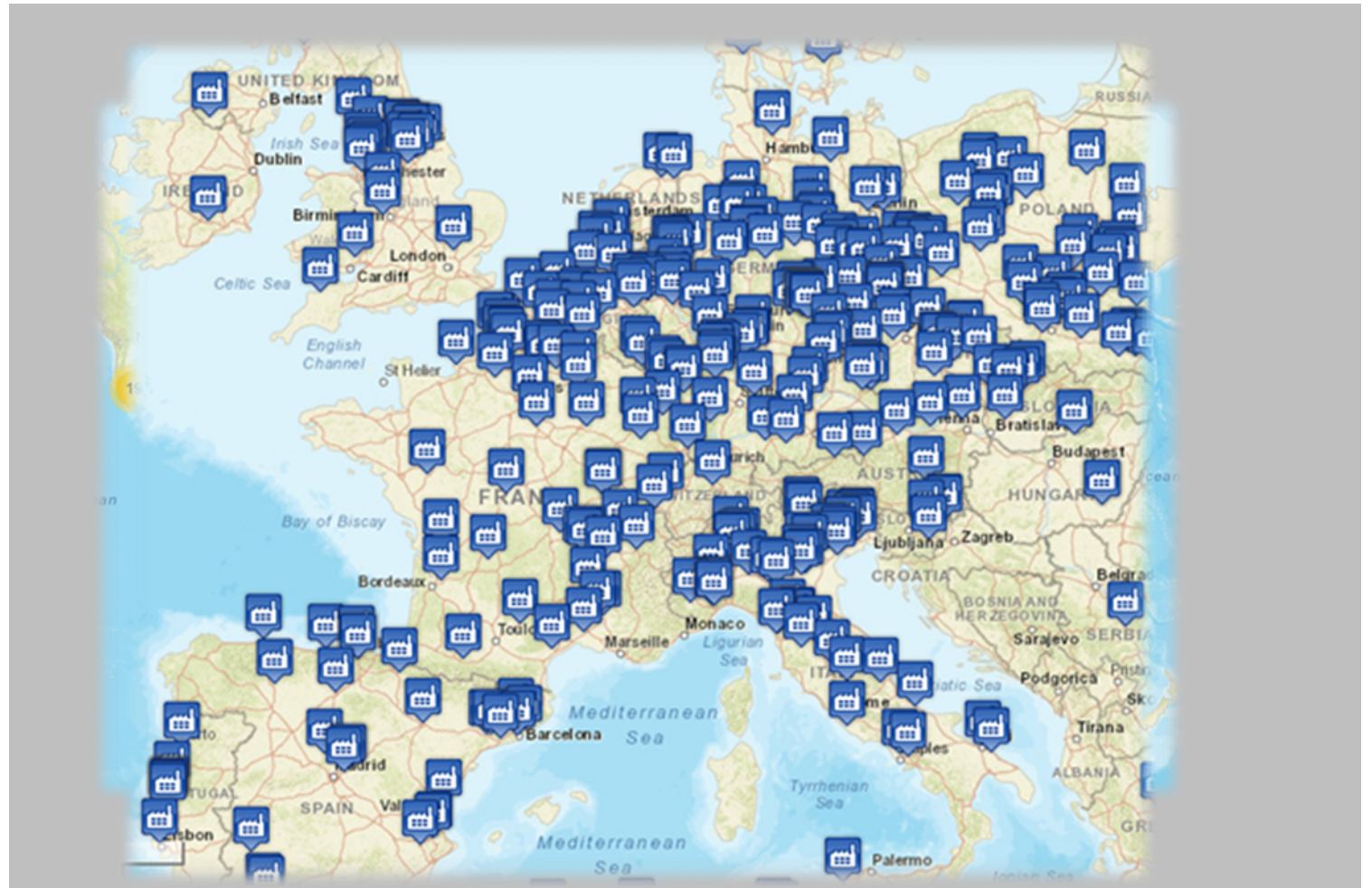

IZPOSTAVLJENOST RAKOTVORNIM SNOVEM PRI PROIZVODNJI (UMETNIŠKEGA) STEKLA

Nuša Zupan, Metoda Dodič-Fikfak

Porazdelitev steklarske industrije v svetu

- EU
- Kitajska
- Severna Amerika

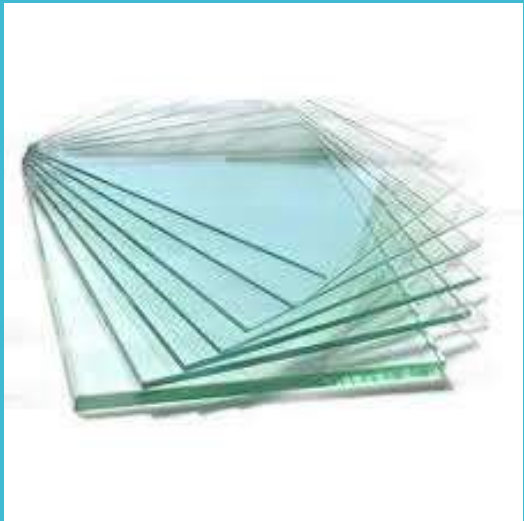

Sektorji v steklarski industriji

1. Ravno steklo
2. Steklo za gospodinjstvo
3. Embalažno steklo
4. Nepretrgana steklena vlakna
5. Specialno steklo

STEKLO

- trdna umetna snov
- nastane pri hlajenju taline
- v amorfnem stanju
- velika praktična, tehnološka in dekorativna uporabnost
- iz silicijevega dioksida in oksidnih primesi

- osnovne surovine
- pomožne surovine

KEMIJSKA SESTAVA STEKLA

OSNOVNE SUROVINE:

zdrobljeno steklo

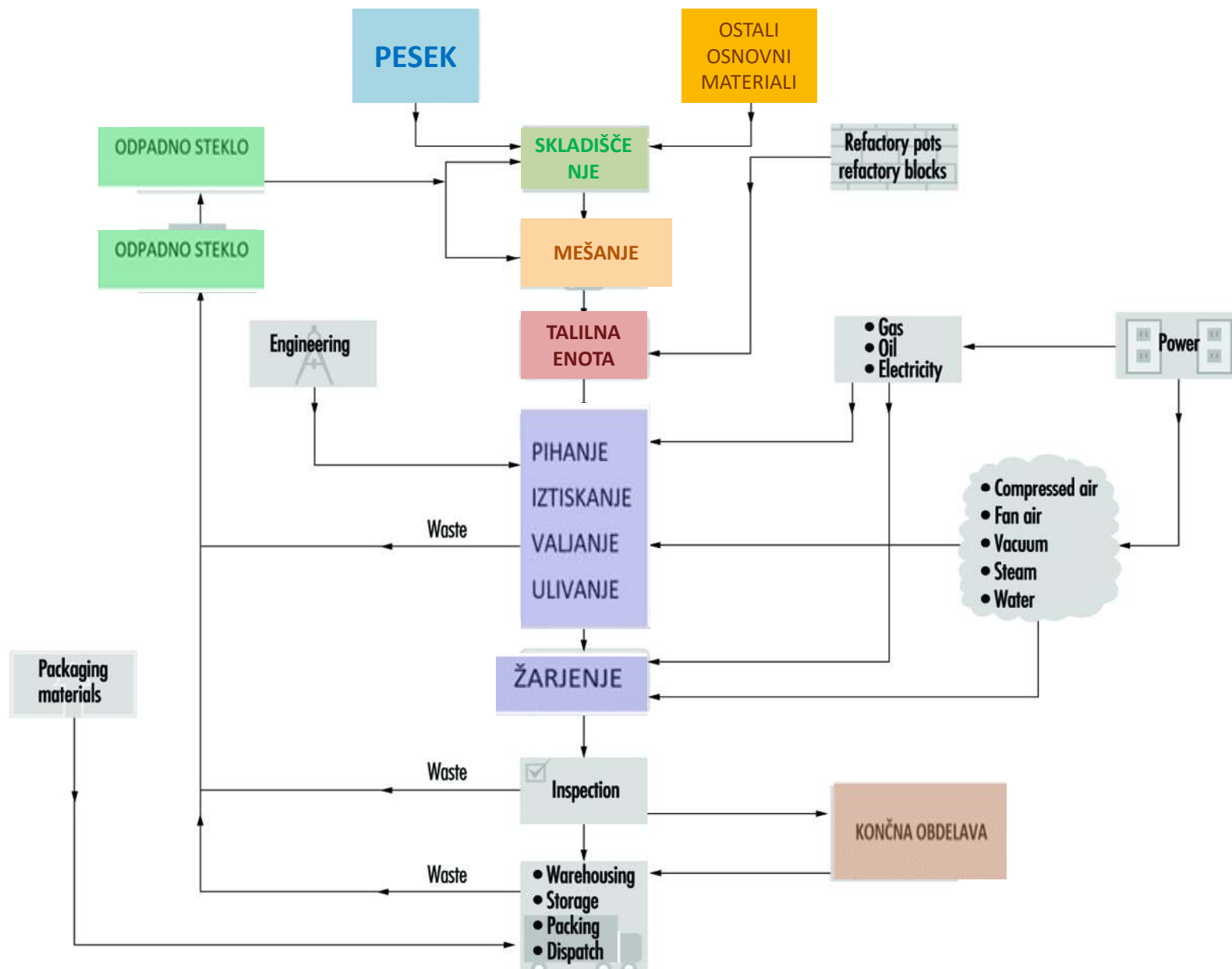
POMOŽNA SREDSTVA:

za razbarvanje in bistenje

za barvanje

za motnitev stekla

Simbol	Poimenovanje	Staro poimenovanje
SiO_2	Silicijev dioksid	kremenčev pesek
PbO	Svinčev oksid	glajenka
K_2CO_3	Kalijev karbonat	potaša
Na_2CO_3	Natrijev karbonat	soda
KNO_3	Kalijev nitrat	soliter
Sb_2O_3	Antimonov (III.) oksid	
BaCO_3	Barijev karbonat	
ZnO	Zinkov oksid	
$\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$	Natrijev borat (III.) penta hidrat	Boraks
CaCO_3	Kalcijev karbonat	Kalcit
Na_2SO_4	Natrijev sulfat	

Izpostavljenost delavcev v steklarski industriji

1. **ŠKODLJIVI KEMIČNI DEJAVNIKI** - SILICIJEV DIOKSID IN TEŽKE KOVINE
2. **ŠKODLJIVI FIZIKALNI DEJAVNIKI** – TOPLOTNO OKOLJE, MEHANSKI VPLIVI,

SEVANJA

Rakotvornost in rakave bolezni pri steklarjih

IARC uvršča:

- proizvodnjo **embalažnega stekla in stekla za gospodinjstvo** v skupino **2A** (verjetno rakotvorna za človeka)
- proizvodnjo **ravnega stekla in specialnih stekel** v skupino **3** (ni je mogoče razvrstiti kot rakotvorno za ljudi)

Podatki iz tujih raziskav

Možna povezava z:

- rakom pljuč
- rakom žrela
- rakom želodca
- rakom debelega črevesja
- rakom možganov
- rakom mehurja

Zaključki- glede na epidemiološko vrednotenje tujih raziskav

- številne raziskave o rakotvornosti
  - določene vrste rakov se pojavljajo bolj pogosto, rezultati niso konsistentni, moč povezave je šibka
  - potrebne dodatne študije, viden je trend zmanjševanja tveganja
- sprejeti številni tehnološki, pravno-upravni in organizacijski ukrepi

Hvala za vašu pozornost